

2025

OMGEVINGSRECHT

Gandaius Academy biedt jaarlijks in samenwerking met de Vlaamse Vereniging voor Omgevingsrecht (VVOR) een tiendelige lessenreeks binnen het omgevingsrecht aan.

Op een interactieve manier worden de deelnemers wegwijs gemaakt in het omgevingsrecht en omgevingsbeleid. Zowel theorie, praktijk, recht en techniek komen van A tot Z aan bod.

PROGRAMMA

PFAS te land, ter zee en in de lucht

Donderdag 30 januari 2025

Klimaat, energie en bedrijven

Donderdag 27 februari 2025

Milieueffectenrapportage

Donderdag 27 maart 2025

Natuur, bos en wilde dieren

Donderdag 3 april 2025

Milieuaansprakelijkheid

Donderdag 15 mei 2025

Waterkwantiteit, overstromingen en droogte

Donderdag 26 juni 2025

Omgevingsvergunning 2.0

Donderdag 25 september 2025

Chemische verontreiniging

Donderdag 23 oktober 2025

Bouwshift en ruimtelijke ordening

Donderdag 27 november 2025

Bodem, grondverzet en afval

Donderdag 11 december 2025

PFAS te land, ter zee en in de lucht: Alles wat u altijd al wilde weten over PFAS, maar nooit durfde vragen.

Donderdag 30 januari 2025

Dagvoorzitter: Isabelle Larmuseau (VVOR)

08u30	Onthaal
09u00	PFAS te land, ter zee en in de lucht: overzicht van regelgeving Spreker: Isabelle Larmuseau (Vlaamse Vereniging voor Omgevingsrecht)
10u30	Koffiepauze
11u00	PFAS te land Spreker: Arjen Wintersen (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Nederland)
12u00	Broodjeslunch
13u15	PFAS ter zee Spreker: Steven Dauwe (Vlaams Instituut voor de Zee)
14u15	PFAS in de lucht Spreker: David Knight (Vlaamse Milieumaatschappij)
15u15	Koffiepauze
15u30	PFAS in drinkwater Spreker: Julia Hartmann (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Nederland)
16u15	PFAS-uitfasering: stand van zaken Spreker: Marion Sanders (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Nederland)
16u45	Einde

Klimaat, energie en bedrijven: Welke reductieverplichtingen voor bedrijven na het Shell-arrest en de EU zorgplichtwet?

Donderdag 27 februari 2025

Dagvoorzitter: Hendrik Schoukens (UGent)

Zonder bedrijven wordt het niets met de klimaattransitie. Dat leek de EU-wetgever ook te beseffen. In het zog van de Shell-zaak, zijn er de voorbije jaren ook een heleboel duurzaamheidsverplichtingen uitgerold naar de bedrijfswereld, terwijl ook de vergunningsprocedures voor hernieuwbare energieprojecten worden versoepeld. Anderzijds blijkt ook dat bedrijven hun duurzaamheidsclaims nog steeds moeten kunnen staven, want anders is sprake van greenwashing. Op deze studiedag gaan we dieper in op de juridische in's and out's van de recente evoluties op dit vlak.

08u30	Onthaal
09u00	Duurzaamheidsverplichtingen voor bedrijven vanuit EU-recht: CSRD en CS3D ter discussie? Spreker: Stefanie François (Stibbe)
10u15	Koffiepauze
10u30	De beroepsuitspraak in de Shell-zaak: een logische uitkomst voor het klimaat? Spreker: Hendrik Schoukens (UGent)
11u45	Broodjeslunch
13u15	Hernieuwbare energieprojecten en klimaatneutraliteit: ligt de weg naar vlotte(re) vergunningsprocedures eindelijk open? Spreker: Laurens De Brucker (Xirius)
14u45	Koffiepauze
15u15	Greenwashing in de rechtbank: do's and don'ts voor bedrijven Spreker: Jef Seghers (LDR)
16u45	Einde

Milieueffectrapportage als fata morgana – van burenhinder tot klimaat, en terug?

Donderdag 27 maart 2025

Dagvoorzitter: Hendrik Schoukens (UGent) en Matthias Strubbe (LDR)

Milieueffectrapportage is ondertussen al méér dan een halve eeuw oud. Wat vroeger werd gezien als een logische hefboom voor duurzame plannen en projecten, lijkt in sommige gevallen te zijn verworpen tot een juridische lijdensweg. MER uit zich als één van de meest ongrijpbare branches van het omgevingsrecht (en misschien wél het recht tout court), die zich steeds vervelt in het licht van een nieuwe maatschappelijke realiteit. Hoe omgaan met alternatieven binnen MER, en welke rol speelt het klimaat in zo'n verhaal? Brengt het nieuwe Vlaamse MER-decreet soelaas, en wat kunnen we leren van de ervaringen inzake strategische MER bij ruimtelijke beleidsplannen? Vijf experts leiden u rond in de wondere MER-wereld, waar niets is wat het lijkt.

08u30	Onthaal
09u00	(Alweer) MER(de) in de rechtbank: alternatieven, referentiesituatie(s) en milderende maatregelen Spreker: Matthias Strubbe (LDR)
10u20	Koffiepauze
10u30	Klimaat, scope 3-emissies en MER: een onmogelijke tango? Spreker: Hendrik Schoukens (UGent)
12u00	Broodjeslunch
13u15	Het nieuwe MER-decreet ontleed: alsnog een paradigmashift? Spreker: Bastiaan Schelstraete (Stibbe)
14u30	Koffiepauze
14u45	Strategische MER en ruimtelijke beleidsplannen: lessen uit het moedige praktijkveld Sprekers: Rik Houthaeye en Vincent Vandewoude (Sweco Belgium)
16u15	Einde

Natuur binnen en buiten de stad: het recht en (on-)gewenste huis-, tuin- en keukennatuur?

Donderdag 3 april 2025

Dagvoorzitter: Hendrik Schoukens en Geert Van Hoorick (UGent)

Lange tijd dachten we dat we de natuur uit de stad hadden verjaagd. Maar de natuur is veerkrachtiger dan gedacht. Urbane wetlands tonen hun tanden, terwijl de Weense stadshamsters het al tot bij het Hof van Justitie schopten. Ook de stadsvos maakt een comeback, tot in het hart van onze hoofdstad, terwijl er zelfs 'polderwolven' in de Vlaamse verkavelingen opduiken. De strikte grens tussen stad en platteland, wilde en urbane natuur, vervaagt. In de stad leven wilde dieren en de mens nog steeds naast mekaar. Ook minder gewenste dieren, zoals ratten en parkieten, verschijnen op het appel. En ook het recht past zich aan die gewijzigde realiteit aan. Tijdens deze studiedag duiken we in de wetgeving en rechtspraak over die urbane en sub-urbane natuur en analyseren we hoe het recht omspringt met deze natuur-bij-de-deur.

08u30	Onthaal
09u00	Over urbane wetlands, strikt beschermde stadshamsters en polderwolven: hoe gaat het recht om met natuur in de en rondom de stad?
Spreker: Hendrik Schoukens (UGent)
10u20	Koffiepauze
10u30	De 'gewone' natuurtoets als beschermheer van de 'gewone' natuur: over de revival van artikel 16 van het Natuurdecreet in de rechtspraak!
Spreker: Geert Van Hoorick (UGent)
12u00	Broodjeslunch
13u15	Hoe omspringen met invasieve soorten in de stad: perspectieven vanuit het oogpunt van dierenwelzijn
Spreker: Elien Verniers (UGent)
14u30	Koffiepauze
15u00	Komt een zwaluw en een eik bij de vrederechter: burenhinder, natuur en beschermde soorten, wie heeft er reden tot klagen?
Sprekers: Farah Bouquellé en Hendrik Schoukens (UGent)
16u00	Urbane natuur en de EU Natuurherstelwet: ook voor Vlaanderen een meerwaarde?
Sprekers: An Cliquet (UGent)
17u00	Einde

Milieuschade claimen bij de rechter: moet de vervuiler écht betalen?

Donderdag 15 mei 2025

Dagvoorzitter: Hendrik Schoukens (UGent)

Grote milieurampen leiden tot veel verontwaardiging bij het publiek. Er bestaat een grote consensus over het feit dat de vervuiler de schade die hij veroorzaakt moet betalen. Maar dat blijkt gemakkelijker gezegd dan gedaan. Want het vergoeden van 'pure' schade aan het leefmilieu geeft aanleiding tot heel wat complexe juridische vraagstukken. Wie kan zo'n vergoeding aan de natuur dan claimen, en in welke mate verschilt die van morele schade? Hoe plaatsen we een prijs op schade aan de natuur, wanneer die bijvoorbeeld niet zomaar in natuur hersteld kan worden?

Bij de recente hervorming van het Burgerlijk Wetboek koos men ervoor om géén expliciete regeling rond milieuschade te voorzien. Ook doken complexe bevoegdheidsrechtelijke vraagstukken op. En wat dan gezegd van de uitspraak van het Brusselse Hof van Beroep in de klimaatzaak, waar een deur wordt geopend richting de vergoeding van angstschade? En van de recente Cassatie-rechtspraak die de deur plots sluit voor schadeclaims in dierenwelzijnszaken door vzw's? We duiken tijdens deze studiedag in de veelheid van juridische vragen die opduiken rond het thema van de vergoeding van de milieuschade en blikken vooruit richting mogelijke hervormingen.

09u00	Milieugerelateerde angstschade: schade, schadeloosstelling en redelijkheid
Spreker: Simon Van Eekert (KULeuven)
10u00	Procedurale knelpunten op weg naar de burgerlijke rechter in klimaatzaken
Spreker: Stien Dethier (KULeuven)
11u00	Koffiepauze
11u20	Toegang tot de burgerlijke rechter: Aarhus helpt de natuur, maar niet de dieren?
Spreker: Hendrik Schoukens (UGent)
12u15	Broodjeslunch
13u25	Réparer le préjudice écologique en droit civil: un casse-tête constitutionnel?
Spreker: Charles-Hubert Born (UCLouvain)
14u25	Milieuschade claimen bij de burgerlijke rechter – analyse in het licht van de recente rechtspraakontwikkelingen
Spreker: Ann Carette (UAntwerpen en Raad voor Vergunningsbetwistingen)
15u45	Koffiepauze
16u00	De waardering van schade aan de natuur : lessen uit het BIOVAL-project
Spreker: Farah Bouquelle (UGent)
17u00	Einde

Waterbeheer: hoe Vlaanderen wapenen tegen (historische) droogte?

Donderdag 26 juni 2025

Dagvoorzitter: Ann Carette (UAntwerpen)

- 09u00 **Nieuwe ontwikkelingen in beleid**
Spreker: Maarten Everaet (kabinet Minister Brouns)
- 09u30 **Opmaak peilbesluiten in Vlaanderen – waar staan we?**
Spreker: Koen Martens (VMM)
- 10u15 Koffiepauze
- 11u00 **Peilbesluiten juridisch bekeken – enkele losse draadjes?**
Spreker: Elias Van Marcke (UGent)
- 11u30 **Droogte bestrijden – goed geregeld?**
Spreker: Ann Carette (Postdoctoraal onderzoeker UA & Bestuursrechter Raad voor Vergunningsbetwistingen)
- 12u30 Broodjeslunch
- 13u45 **Databank Ondergrond Vlaanderen – praktische relevantie?**
Spreker: Veerle Vanwesenbeeck (VMM)
- 14u20 **Waterproblemen aanpakken via cocreatie – een wandeling door het Living Lab Herk en Mombeek**
Spreker: Leonie Martens (Architecture Workroom Brussels)
- 15u00 Koffiepauze
- 15u20 **Grondwatertrein herbekeken – van woord naar daad?**
Spreker: Hendrik Schoukens (UGent)
- 16u30 Einde

Omgevingsvergunning 2.0: over slimme vergunningsprocedures en robuuste vergunningen

Donderdag 25 september 2025

Dagvoorzitter: Arnout Schelstraete (UGent)

Deze opleiding biedt een brede blik op de juridische aspecten van omgevingsvergunningverlening in Vlaanderen. Vooraleer in de namiddag uitgebreid stil te staan bij toekomstige vernieuwing in de omgevingsvergunningsprocedure staan we in de voormiddag stil bij een aantal kwesties die een succesvol vergunningentraject kunnen maken of kraken. Afsluiten doen we met een overzicht van recente rechtspraak richting robuustere vergunningverlening.

De opleiding richt zich tot juristen, ambtenaren, stedenbouwkundigen en andere professionals die betrokken zijn bij ruimtelijke ordening en milieurecht.

Deelnemers krijgen inzicht in regelgeving, recente rechtspraak, beleidsontwikkelingen en praktische knelpunten, met als doel hun kennis te verdiepen en hun professionele praktijk te versterken.

09u00	Vergunningverlening en burgerlijke rechten: een gemene muur?
Spreker: Erika Rentmeesters (Truyens advocaten)
09u45	Koffiepauze
10u00	Een bemiddelde omgevingsvergunning: sometimes it takes more than two to tango?
Spreker: Bastiaan Schelstraete (Stibbe advocaten)
10u45	Vergunningverlening en het Soortenbesluit: geen vreemde eend meer in de bijt
Spreker: Hendrik Schoukens (UGent)
11u30	Vergunningverlening en het Gemeentewegendecreet, hoe het pad effenen?
Spreker: Matthias Strubbe (LDR-advocaten)
12u15	Broodjeslunch
13u30	De omgevingsvergunningsprocedure: op weg naar een modulair systeem
Spreker: Annelies Maes (Afdeling GOP – Departement Omgeving)
15u00	Koffiepauze
15u15	Takeaways uit de recente omgevingsvergunningenrechtspraak
Spreker: Tariq Pels (Pels advocaten)
16u45	Einde

PRAKTISCHE INFORMATIE

LOCATIE

De studiedagen vinden plaats in het centrum van Gent.

De studiedagen kunnen zowel live on campus als achteraf via video-opname worden gevolgd.

LESDATA EN UREN

De lesdata van de studiedagen staan vermeld in het programma.

De lessen starten om 09.00 uur en eindigen om 16.45 uur (incl. 45 minuten pauze).

LEERMATERIAAL

Voor elke sessie worden slides ter beschikking gesteld via het elektronische leerplatform ufora.ugent.be.

Na elke sessie wordt ook een lesopname ter beschikking gesteld.

CATERING

Iedere studiedag worden er twee koffiepauzes en een lunch voorzien voor de aanwezige deelnemers.

ERKENNING

Voor deze opleiding werd erkenning aangevraagd bij de Orde van Vlaamse Balies (OVB), het Instituut voor Bedrijfsjuristen (IBJ), voor de permanente bijscholing milieucoördinatoren, (kandidaat-)notarissen, landmeter-experten en vastgoedmakelaars.

VRAGEN

Voor praktische vragen kunt u terecht op gandaius@ugent.be of 09 264 67 58.

INSCHRIJVEN

Inschrijven kan enkel via gandaiusacademy.ugent.be.

Er kan worden ingeschreven voor de volledige reeks of voor aparte studiedagen.

INSCHRIJVINGSGELD

Studiedag I t.e.m. X	• € 2.000 • VVOR-leden: € 1.800
Aparte studiedag	• € 250 per studiedag • VVOR-leden: € 200 per studiedag
Microcredential 'Milieurecht'	€ 363,10

Alle vermelde bedragen zijn vrij van btw.

De kmo-portefeuille kan aangewend worden voor de betaling van het inschrijvingsgeld (accreditatienummer: DV.0103194).

**GANDAIUS
ACADEMY**
FACULTEIT
RECHT EN CRIMINOLOGIE

UNIVERSITEIT
GENT